
МЕДИА МОНИТОРИНГ

4 ноември 2013 г.

Източник: [в.Стандарт](#)

Заглавие: Топлим се с ток от обелки

Линк: http://www.standartnews.com/biznes-biznes/toplim_se_s_tok_ot_obelki-212198.html

Текст: София. 100 домакинства на час ще могат да се отопляват с рециклирани хранителни отпадъци от догодина, когато се очаква да заработи площадката за рециклиране на хранителните отпадъци от бита и индустрията в София.

След правилната преработка от 1 тон обелки или други остатъци от масата, може да се добие около 100 куб. м биогаз. Капацитетът на площадката ще е за преработка на 20 000 т. годишно. Ако генераторите работят на пълна мощност, те ще могат да обезпечат захранването с ток на около 100 домакинства на час, съобщава Btv. Екоминистерството вече публикува за обществено обсъждане наредбата за разделното събиране на този вид отпадъци и последващото им рециклиране. Освен електричество от боклука ще бъде произвеждана и селскостопанска тор.

Източник: [в.Стандарт](#)

Заглавие: Проф. Панайотов: Расте нуждата от минерали и метали

Линк: http://www.standartnews.com/biznes-biznes/prof_panayotov_raste_nuzhdata_ot_minerali_i_metali_-212128.html

Текст: Кърджали. Вървят усилен преговори с европейски партньори - лидери в областта на рециклирането и металургията за изграждане на Балкански център за рециклиране и производство на стратегически метали. Това съобщи в Кърджали проф. д.т.н. Владко Панайотов, член на Европейския парламент.

По думите му Европа има нарастваща нужда от метали и суровини и търси не директен начин за добиването им. От една страна това ще стане чрез предоставяне на технологии на Азия, Африка, Латинска Америка, и получавайки от тях ресурси. От друга като се заложи на рециклирането на отпадъци от минната промишленост, металургията и електронни отпадъци.

„Идеята ни за Балкански център е да обхванем линията Гърция, Турция, Румъния, Сърбия, Македония и Кипър. Предвижда се бъдещият завод, в който ще се преработват суровините да бъде в района на

Пловдив, но в събирането и транспортирането им активно ще бъдат включени Кърджали и Перник", обясни евродепутатът.

Според него конкуренцията за изграждане на подобен център в Европа е много голяма и трябва България да отговори на това предизвикателство като предостави и най – добрите условия на индустриалците, които проявяват интерес. „Изграждане на Балкански център за рециклиране и производство на стратегически метали означава много работни места, нов конвертируем тип образование, високи заплати и висок стандарт", подчерта проф. Владко Панайотов.

По негова инициатива в Кърджали бе организиран семинар на тема „Нови политики и инструменти за посрещане предизвикателствата на устойчивото развитие на регионално ниво". Участниците имаха възможност да се запознаят с експертните решения и новите предложения по разискваната проблематика. В работата се включи и Джордж Кремлис, шеф на отдел в Главна дирекция „Околна среда" в Европейската комисия. Той представи политиката на Европейския съюз за устойчив растеж и насърчаването на екологично устойчиви практики и ефективно използване на ресурсите в следващия рамков период 2014 – 2020 г., както и ролята на иновациите в технологичния сектор за посрещане на бъдещите предизвикателства.

Интерес по време на срещата в Кърджали предизвика презентацията на растението синара за производство за биомаса и проекти за оползотворяването ѝ в съседна Гърция. Обсъдени бяха комплексни решения за третиране на твърди битови отпадъци и печалбата от тях.

В семинара в Кърджали взеха участие кметове на общини, представители на регионалните власти, бизнеса, академичните среди, финансови институции и неправителствени организации.

Източник: btvnews.bg

Заглавие: Ток от хранителни отпадъци

Линк: <http://btvnews.bg/article/bulgaria/tok-ot-hranitelni-otpadatsi.html>

Текст: Екоминистерството подготвя наредба за разделното им събиране и впоследствие рециклиране. Ток от хранителни отпадъци ще има и за българите. Екоминистерството подготвя наредба за разделното им събиране и впоследствие рециклиране. Така освен електричество, от боклука ще бъде произвеждана и селскостопанска тор.

Над 1 млн. тона храна изхвърлят всяка година у нас домакинства, училища, пазари и ресторанти. Според наредба, която екоминистерството разработва, до 2 години общините трябва да събират разделно поне 1/4 от хранителните и биоразградими отпадъци. Целта е те да бъдат рециклирани, а не да попадат в депата за боклук, където вредят на атмосферата:

Бизнесът се надява наредбата да не остане само на хартия, а реално да се създаде организация и да бъдат осигурени контейнери за биобоклука. Сега ресторатнтъорите сами търсят начини да се отърват от остатъците:

Пилотно в няколко софийски квартала вече има контейнери за биоотпадъци. Реално обаче системата трябва заработи догодина, когато ще бъде пусната в експлоатация и площадката за рециклиране на хранителните отпадъци от бита и индустрията.

След правилната преработка от 1 тон хранителни отпадъци може да се добие около 100 куб. м. биогаз. Той може да се използва както за гориво така и за отопление. Капацитетът на площадката е за преработка на 20 хил. тона годишно. Ако генераторите работят на пълна мощност, те ще могат да обезпечат захранването с ток на около 100 домакинства на час.

Източник: bulgarian.cri.cn

Заглавие: Конференция за рециклирането на отпадъчния асфалт в Китай

Линк: <http://bulgarian.cri.cn/1081/2013/11/04/1s127628.htm>

Текст: Замяряването често се свързва с високо индустриализираните райони. Ново изследване показва обаче, че неизползваният битум от асфалтовите пътища, на което и да е обществено място, може да причини сериозно екологично замърсяване.

На скорошна среща в Пекин за рециклирането на битума, екоексперти обсъдиха решения за справянето с този нов източник на замърсяване, който в момента засяга не само Китай, но и други развиващи се страни по света. През изминалото десетилетие, Китай развиваше стремглаво пътната си мрежа, с повишаването на броя нови шосета, излезлите от употреба настилки се изкопават и тяхната асфалтова повърхност остава открита. Генералният секретар на Китайската общност на транспорта Лиу Уъндзие разкри на скорошната конференция, че само 10-20% от излезлия от употреба асфалт от градски и селски пътища се използва за строежа на нови шосета. На срещата Лиу предупреди за опасността от тежко замърсяване, ако този асфалтов материал не бъде рециклиран.

„В миналото, когато пътната настилка стане неизползваема, работниците я изкопават и оставят асфалтови отпадъци пръснати навсякъде. Това доведе до ниската ефективност при рециклирането на асфалт в Китай. Ситуацията съществуваше главно заради липса на механизъм за преработка на отпадъчния асфалт и липсата на новаторски технологии. Отпадъчният асфалт не само е огромен проблем, но и води то тежко замърсяване на околната среда.“

Лиу Уъндзие добави, че днес е постигнат удивителен напредък в големите градски райони на Китай, където 60 до 70% от отпадъчните материали на магистрали се рециклират. Новото развитие ще помогне за по-нататъшни иновации и разработване на технологии за рециклиране на асфалт в държавните лаборатории и частните високотехнологични компании.

Понастоящем, Япония и САЩ са на първо място по рециклиране на пътни отпадъци: Япония използва 85% от рециклираните материали в нови строежи, при САЩ процентът е 80.

Срещата, съвместно спонсорирана от Организацията за индустриално развитие на ООН и Международната асоциация за икономия на енергия и защита на околната среда, цели да насърчи технологиите за рециклиране на асфалт от пътни настилки в Китай и други развиващи се страни да намалят отпадъците от строителството и опазят по-добре околната среда.

Източник: zonaburgas.bg

Заглавие: Бойчо Георгиев от ГЕРБ пак иска да е шеф на РИОСВ

Линк: <http://www.zonaburgas.bg/?p=76765>

Текст: Петима са допуснати до втория етап на конкурса за директор на РИОСВ – Бургас, сочи справка на сайта на Министерството на околната среда и водите, съобщава Радио „Фокус“ Бургас. Сред тях е бившият директор на екоинспекцията в Бургас и общински съветник Бойчо Георгиев, който е общински съветник от ГЕРБ. Допусната до участие във втория етап на конкурса е и досегашният директор на РИОСВ, Добрин Стоилова, която временно изпълняваше длъжността до обявяване на конкурса. Допуснати са и Димитър Трошев, Антоний Иванов и Георги Раднев.

Недопуснат е един кандидат, който не отговаря на изискването за професионален опит.

Всички допуснати кандидати до втория етап на конкурса е необходимо да представят концепция на тема: „Прилагане на политиката по околна среда на регионално ниво – управление, опазване и контрол“. Срокът за подаването на концепциите е до утре включително.

Източник: stroitelstvo.info

Заглавие: Приключи първия етап от строежа на регионалния център за отпадъци в Асеновград

Линк: <http://stroitelstvo.info/show.php?storyid=2174501>

Текст: На официалната церемония присъстваха министър Искра Михайлова, изпълнителния директор на ПУДООС Галина Симеонова, кмета на Асеновград д-р Емил Караиванов, депутати от района, строители и гости.

Новото депо в Асеновград е пример, че преминаваме от фазата на старите сметища към периода на депониране в модерни съоръжения. Това заяви министърът на околната среда и водите Искра Михайлова при откриването на първия етап от Регионалния център за обезвреждане на твърди битови отпадъци, който ще обслужва общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки. Финансирането е в размер на 4.243 млн. лв. и е осигурено от държавния бюджет чрез ПУДООС към МОСВ.

Цялата площадка на регионалния център се простира на 323 дка в местността Капсида по пътя Асеновград – с. Боянци. Застроената площ на първия етап е около 73 дка и включва първата клетка от депото за твърди битови отпадъци и първата клетка на депото за инертни материали. Към всяка от тях има изграден по един ретензионен басейн. Напълно изградена е и задължителната обща инфраструктура: приемна зона с административна сграда с КПП, електронна везна и автоматични бариери, обслужващи и площадкови пътища, ВиК и елмрежи, и осветление, пречиствателна станция за инфилтрат, открит склад

за материали, автомивка и дезинфекционна вана. Главен изпълнител на първия етап е "Монолит" АД – Хасково.

Предвижда се цялостното изграждане на Регионалния център да се извърши в девет етапа, с поетапно въвеждане в експлоатация на останалите 8 клетки на депото за неопасни отпадъци (с капацитет 250 т/ден) и на още две клетки в депото за инертни отпадъци (до 70 т/ден). Проектът включва също и реализиране на площадка за сепариране на отпадъци и площадка за компостиране.

Източник:

Заглавие: В Гълъбово започва строителството на претоварна станция за отпадъци

Линк: <http://www.bta.bg/bg/c/BO/id/705788>

Текст: Гълъбово, 4 ноември /Румяна Лечева, БТА/

Община Гълъбово започва изграждането на претоварна станция за битови отпадъци, съобщи от ресцентъра на общината. Станцията ще бъде изградена в Гълъбово и ще бъде част от регионалната система за управление на отпадъците, която включва депо в с. Ракитница и претоварни станции в Гурково и в Казанлък. Стойността на проекта е почти 3 млн. лева (с ДДС). Финансирането се осигурява по оперативната програма "Околна среда". Община Гълъбово първа успя да приключи процедурите по проектирането, издаването на разрешение за строеж и избор на изпълнител. Строителството се очаква да приключи за осем месеца.

Източник:

Заглавие: Министър Искра Михайлова ще открие Пречиствателна станция за отпадъчни води във Вършец

Линк: <http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=2267>

Текст: Събитието е на 4 ноември 2013 г., от 09.30 часа, в гр. Вършец

Министърът на околната среда и водите Искра Михайлова ще открие Пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/ на гр. Вършец, която се финансира от Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.". Стойността е 5,7 млн. лв.

Церемонията ще се проведе на 4 ноември 2013 г., понеделник, от 09.30 часа, в гр. Вършец.

По-късно същия ден, министър Михайлова ще вземе участие във втората междинна пресконференция на тема: „Една година след началото на строителните дейности: ход на изпълнение на реалното

строителство, предизвикателства, напредък” на "Интегриран проект за воден цикъл на град Враца", организирана от Община Враца - бенефициент по проекта. Началото е от 11.30 часа, Дворец на културата-етаж 2 в Конферентната зала на ТПП-Враца.

Източник: [monitor.bg](http://www.monitor.bg)

Заглавие: Общините ще плащат 10 лв. по-малко за тон депонирани отпадъци догодина

Линк: <http://www.monitor.bg/article?id=406371>

Текст: Делото за Калиакра може да е успешно, защото показваме, че имаме воля. 2 от 14-те наказателни процедури срещу България вероятно ще отпаднат. Финансираме до 110 млн. лв. държавни пари, ако не завършим депата навреме.

Визитка:

Родена на 7 септември 1957 г. в София

Магистър по библиотечни и информационни технологии и услуги от Ленинградския държавен институт по културата

Специализирала е в САЩ, Германия и Великобритания по проблемите на сътрудничеството с ЕС и информационните технологии.

Бивш зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството.

В 41-ото народно събрание е председател на комисията по околна среда и води

- Г-жо Михайлова, Европейската комисия вече заведе дело срещу България за ветрогенераторите край Калиакра. Какво ще предприеме МОСВ, за да избегне наказателни процедури за в бъдеще?

- Казусът е много тежък по няколко причини. Първо защото Калиакра е много специално място, което съчетава място, през което прелитат защитени видове като червеногушата гъска. Освен това там има територии, които са уникални за Европа - така нареченият степен хабитат. Така че районът е интересен от гледна точка на биоразнообразието и по тази причина е обект на особено внимание и защита на биоразнообразието от страна на Европейската комисия (ЕК). Втората причина е, че според колегите от ЕК и комисаря по околната среда Янез Поточник в продължение на години България е поемала някакви ангажименти, но не ги е изпълнявала. На няколко пъти са поемани ангажименти за разширяване на защитената зона, но това не се е случило. Поемани са ангажименти, че ще се подобри режимът за контрол в зоната, но това не се е случило. И когато се срещнах за първи път с комисар Поточник, се сблъсках точно с това. Той беше разочарован от поведението на България и нямаше доверие, че ние ще изпълним ангажиментите, които поемаме. В такъв смисъл е много важно да изпълним програмата, за която съм докладвала лично на комисаря. И ако го направим, ще покажем, че все пак има правителство, което държи на думата си и това ще даде отражение на процедурата и хода на делото, което е много важно. Ако довършим мерките, които започнахме, една част от обвиненията срещу България ще отпаднат.

- Какви точно са мерките?

- На първо място това е разширение на границата на защитената зона, което вече е факт. Има решение на Висшия експертен съвет, подготвяме доклада и в момента е в процес на съгласуване между централните ведомства. По всяка вероятност тази седмица ще влезе за окончателно решение в Министерския съвет. Т.е. с това решение ще сме изпълнили и втория си ангажимент за компенсаторната зона био. Трето, на базата на решението на висшия експертен съвет издадох заповед, която забранява всякакъв вид строеж

на територията на вече разширените зони, което досега не се е случвало. Това, което ни остава да направим, е да разработим програма и план за компенсаторни действия, така че да гарантираме, че увредените хабитати ще бъдат възстановени и ще имаме ясна политика и ясни правила, които са публично обявени. Очаквам, че когато изпълним всички тези задължения, позицията на ЕК ще бъде коренно променена. Много е възможно по време на подготовката на делото или когато влезем на дебати по делото да се вземе предвид това, което е направило българското правителство и да приключим сравнително успешно делото. Целта ни е на първо място държавата да не плаща ненужни неустойки и глоби за неизпълнение на общата европейска политика. На второ място да гарантираме ясни правила за управление на защитените зони по „НАТУРА“ в района на Калиакра. И да бъде ясно на всеки инвеститор какво има и какво няма право да осъществява. И не на последно място да гарантираме правила, които да помогнат на живеещите в региона и на общините да предприемат някакви инвестиционни намерения, които обаче са в съответствие с нормите и изискванията за местообитанията и птиците. Това е казусът „Калиакра“. Имаме проблем с доверието и трябва да се борим за него. И това е най-неприятното. Когато политически сили в продължение на 4 г. не са направили нищо, за да изградят атмосфера на доверие в ЕК, в момента реагират на това, че едно дело е доведено до очаквания му край.

- Вече казахте, че срещу страната ни има общо 14 наказателни процедури в областта на околната среда. За какво са останалите и има ли опасност някои от тях да влязат в съда?

- Винаги съществува такава опасност, ако не сме в кондиция да подаваме информация на ЕК и да доказваме това, че изпълняваме всичко изисквания. В края на октомври имаше посещение на експерти на ЕК, които посетиха някои места, по които имаме започнали процедури - например река Вая и очаквам две от процедурите да бъдат закрити, защото сме предприели нужните действия. Продължаваме да работим и по другите процедури.

- Има ли проблем с проектите за депа за битови отпадъци? И има ли риск да не бъдат изпълнени в срок?

- Има няколко проблема. Първият е изключително бавната подготовка на проектите. В продължение на години са се разменяли писма, уточнявали са се данни, строително-монтажни работи. Сега ние трябва да изпълним проектите за последните възможни две години. Вторият проблем е, че процедурите по Закона за обществените поръчки са тежки. Тези обекти са скъпи, по тях кандидатстват много фирми, а обжалванията са всеобща практика. Третият кръг от проблеми е свързан с това, че в няколко места в страната има граждански инициативи, които възразяват за местата, на които ще бъдат изградени депата. Такъв е случаят в село Баня до Разлог, в Ямбол и в Самоков. Имаме и съдебни възражения, оспорват се решенията на оценката за въздействие върху околната среда. Това ще доведе до забавяне или до неизпълнение на тези проекти. Проблемът ще бъде много голям за същите тези граждани, за съжаление. Защото ще останат регионалните депа, които няма да бъдат изградени, които ние трябва да финансираме от националния бюджет. Междувременно, докато те се изграждат, ще се повиши отчислението за депониране на отпадъци, такса смет също ще се повишава, защото отпадъците ще се извозват на по-далечни места.

- Какви средства ще са нужни от националния бюджет в случай, че не можем да довършим в срок рисковите депа?

- Между 53 и 110 млн. лв., като това е сума за предвидени депа, за които знаем колко струват. Първо, имаме ангажименти по договор по ЕС. Но по-важното е, че имаме ангажименти към българските граждани. Не можем да претендираме, че сме модерна държава, а да имаме такива страшни сметища. Трябва да рекултивираме старите сметища и да изградим модерни депа, за да изградим към тях инсталации. И така да намалим депонирания отпадък. За сравнение ще дам Дания, която оползотворява 98% от отпадъците, а ние депонираме такъв процент.

- Какви загуби на евросредства се очертават и какво ще се предприеме за намаляването им?

- На този етап вече реално има опасност да загубим средства по ос 3, където са проектите за биоразнообразие, които не вървят добре и по които има наложени доста санкции. Има проекти, които са изпълнени само на 20%. Оттам очаквам загуби. Ако не успеем да се справим с реализацията на депата е възможно да имаме и там загуби. Ще бъдем в парадокса да имаме проблем, да имаме средства, но да не можем да разрешим този проблем. Ако не реализираме рисковите проекти, можем да загубим не повече

от 25 млн. лв. По ос 1 – Води имаме свръхдоговаряме. Затова сме предприели мерки, включително и посещение на място, за да видим в какъв размер ще бъдат изпълнените проекти. Там трябва да гарантираме качествено изпълнение в рамките на сроковете. Загуби в тази ос може да има при финансови корекции за качество на изпълнението.

- Знаете, че от Сдружението на общините вече предупредиха, че такса смет догодина ще се увеличи заради ръста на таксата за депониране на отпадъците, която плащат общините. Какво да очакват хората?

- Според Закона за управление на отпадъците и според ангажиментите, свързани с членството ни в ЕС, ние сме си поставили за цел да намалим обема на депонирания отпадък. Един от инструментите за тази цел е да се увеличава таксата за отчисление на депонираните отпадъци. Заложеното по програма беше от 15 лв. на тон отпадък сумата за следващата година да стане 35 лв. за тон. В преговори сме с Националното сдружение на общините. Мисля, че ще стигнем до споразумение за плавно отчисление на таксата.

- Има ли вече сума, около която ще си стиснете ръцете?

- В никакъв случай няма да бъде повече от 25 лв.

- От 2015 г. се предвижда гражданите да плащат такса смет според генерирания боклук, а не както сега според данъчната оценка на имота. Как точно ще се изчислява таксата?

- Най-лесната формула, която би могла да бъде приложена, е да се раздели количеството генериран отпадък на броя жители. И така да се формира такса смет на база количество отпадък на брой жител. Има друг начин да се контролира генерирането на отпадъка още на етап неговото създаване, което е по-сложно. По този начин работят повечето държави в ЕС. Има различни подходи, използват се чували за различни видове отпадъци. Те се купуват от самите граждани, а такса смет е в стойността на чувала. Това обаче изисква много сериозна организация от страна на общините за разделното събиране на отпадъците.

- МОСВ кой от двата варианта би препоръчал?

- Разбира се, че вторият. Той обаче изисква повече инвестиции и подготовка. Освен събиране и извозване на отпадъка са нужни и съоръжения. Няма смисъл да въвеждаме системата, ако след това ще депонираме, вместо да го рециклираме.

Източник: www.24chasa.bg

Заглавие: Обратното начисляване на ДДС на път да върне 300 млн. лв. в бюджета

Линк: <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=2412777>

Текст: Схемата за събиране на ДДС при сделките със зърно ще се обърне на 180 градуса от 1 декември. Въвежда се т.нар. обратно начисляване на данъка.

Това означава следното. Сега производителят продава пшеница и начислява 20% върху цената, която получава от търговеца, и има задължение да ги внесе като ДДС. При новия режим обаче производителят ще продава само стойността на стоката без ДДС-то. То ще трябва да бъде начислено от купувача и той ще получи правото на данъчен кредит.

Новият механизъм вече е заложен и в бюджета за 2014 г. и сметките в него са правени след отчитането на ефекта от въвеждането. Според експертите се очаква приходите в хазната да се увеличат с около 200 млн. лв.(от финансите вече сочат ефекта на 300 млн. лв.) Причината е, че на практика се ограничават възможностите за източване на ДДС от сделки със зърно, които сега минават за едни от най-рисковите. Самият производител от своя страна пък няма да има правото да си приспада данъка, а ще трябва да изчака държавата да му върне внесеня ДДС за консумативи, които е потребявал, например торове, горива, семена и т.н.

Не смятаме, че мярката ще има положителен ефект за бюджета, със сигурност тя е в ущърб на зърнопроизводителите, коментира Ангел Вукодинов, шеф на Националната асоциация на зърнопроизводителите. Като отговорни хора от бранша обаче били готови да я приемат. За това имало подписани договорености на 1 октомври в присъствието на премиера Пламен Орешарски. Две от точките в тях обаче били грубо погазени.

Първоначално знаехме, че мярката ще влезе в сила от 1 януари и ще е за срок от 2 г., след който, ако има доказателства, че е ефективна, може да бъде продължен, каза Вукодинов. Депутатите обаче на практика бламирали правителството си и приели обратното начисляване на ДДС да започне още на 1 декември и да е за максималния срок от 5 г., позволен от евродирективата. "Заради лъжите и липсата на морал в управляващите излязохме с декларация в подкрепа на студентите и на животновъдите, като ще защитаваме земята си, хляба си, правата си и бъдещето на децата си с всички средства", каза Вукодинов. Браншовата организация очаквала следващите действия на управляващите и можело да се стигне и до следващи стъпки - включително ефективни протести на зърнопроизводителите. Но дали ще има протести, решават отделните структури на организацията и дават мандат на националното ръководство, уточни шефът на асоциацията.

Иначе обратното начисляване на ДДС означава, най-просто казано, ако сега продавам зърно за 100 хил. лв. на месец, няма да получа 20 000 лв. ДДС от търговеца, с които да си приспадна платения данък за консумативите, а постоянно ще чакам държавата да ми ги върне, обясни схемата Вукодинов. Това в годишен план правело намаление на оборотните средства на производителите с 10-15%.

Който ги има налични, ще се справи, другите ще трябва да вземат кредити, твърди Вукодинов. Според него печелившите от новата схема са търговците и преработвателите на зърното, които затова я подкрепяли. Те си освобождавали 20% оборотни средства.

Реално търговецът само ще запише начисления ДДС при покупката на житото, но няма да го внесе, а ще го приспадне от данъка, който сега трябва да чака от държавата, след износа на продукцията.

С мярката ДДС няма как да се открадне, защото реално го няма и фигурира само в тефтерите. Веднъж е записан като начислен при покупката и втори път е приспаднал след износа, тоест крайният ефект е нула. Всъщност излиза, че държавата така се лишава реално от данъка при сделките със зърно, но от това не губи, защото досега крайният резултат е бил винаги минус, или повече е възстановеното, отколкото е начисленото. Често по веригата се намесва фирма

фантом с фалшиви фактури и се източва ДДС. От асоциацията на зърнопроизводителите обаче смятат, че съмненията за данъчни измами несправедливо се отправят към производителите.

Ние нямаме интерес да го правим, източването на ДДС си е отделен бизнес и тези, които се занимават с него, просто ще се преместят по веригата преди зърнопроизводителите или след нея при преработката, твърди Вукодинов.

Според него мярката приличала на анекдота, в който учителката влязла в час и видяла, че отсъстват половината ученици, за което наказала присъстващите.

България е малка държава и ако данъчната администрация има желание, може да контролира измамите и сега при действащата схема, смята Вукодинов. При срещите на бранша от финансовото министерство признали, че източването на ДДС реално винаги ставало с участието на служител от данъчната администрация.

Мярката ще бъде ефективна само ако този механизъм се прилага по цялата верига - от торовете, препаратите, семената, през зърнопроизводството, търговията, преработката, до износа с кораби, твърди и Радослав Христов, зам.-шеф на асоциацията на зърнопроизводителите.

Другият вариант, който предлагат браншовиците, е да има диференцирана ставка при сделките със зърно, например 8 или 10 на сто. Тогава стимулт за измами щял да намалее рязко. Винаги където има ДДС, ще има и мераци за краденето му, твърди Христов.

От асоциацията на зърнопроизводителите обаче са склонни да продължат дискусиата с финансовото министерство по темата и настояват за анализ и за дефектите от този механизъм. Първоначално от НАП коментираха, че обратното начисляване може да свие източването на ДДС със 700 млн. лв., но по-късно намалиха разчетите на 150-200 млн. лв.

На нас не ни е ясно как правят тези изчисления, но никой не анализира и вероятността много от по-малките производители да слязат под прага за регистрация по ДДС от 50 хил. лв. и така да се увеличи сивият сектор в бранша, коментира Ангел Вукодинов. Според него, ако обратното начисление се приложи, много от българските зърнопроизводители ще предпочетат да купуват горива, торове, препарати, семена и части за земеделска техника от други страни в ЕС като Румъния и Гърция, защото те ще са без ДДС като вътрешнообщностни доставки. Така можело да се стигне до закриване на много представителства у нас на компании, които предлагат консумативи за зърнопроизводството.

Ние не сме против борбата с данъчните измами, напротив, но да не става само на гърба на зърнопроизводителите, иска Вукодинов. Според него заради обратното начисляване трябва да има пакет от мерки за компенсация на зърнопроизводителите. Също и правилата за възстановяване на ДДС трябвало да бъдат в съкратени срокове до 30 дни, както и данъчните ревизии да не могат да се бавят безкрайно.

Всъщност механизмът за обратно начисляване на ДДС се прилага и сега в България при сделките със скрап - сектор, който също е квалифициран като рисков за източване на данъка. Зърнопроизводителите обаче твърдят, че сравнения не може да се правят, защото там отсъства сферата на производството, а става въпрос само за търговия и рециклиране. Затова и не приемат те да са първите, с които ще се експериментира моделът.

Дянков първо го поиска, но ЕС не разреши

Въвеждане на механизма за обратно начисляване на ДДС при сделките със зърно беше поискано и от бившия министър на финансите Симеон Дянков. То беше гласувано на заседание на МС на 2 май 2012 г. По тогавашното европейско законодателство обаче задължително трябваше разрешение за т.нар. дерогация от Европейската комисия. През юли 2012 г. обаче от Брюксел поискаха прилагането на мярката от 4 г. да бъде намалено на 2 г. и България да поеме ангажимент, че няма да настоява за удължаване. После на 19 април 2013 г. ЕК пък настоя мярката да се прилага само до 30 юни 2014 г., дата, до която е разрешена подобна дерогация на Унгария. Така или иначе разрешение от Брюксел не беше получено. Сега обаче обратното начисляване на ДДС може да бъде въведено и без нотификация от ЕК. Причината е, че на 22 юли 2013 г. е променен текст от директива 2006/112/ЕО, който вече позволява на страните членки сами да въведат механизма за срок до 31 декември 2018 г.

Обратното начисляване на ДДС важи при всички сделки с пшеница, ръж, ечемик, овес, царевица, сорго, елда, просо, лимец, тритикале, соя, слънчоглед, рапица и другите зърнени и технически култури.

Финансите: Режимът може да се въведе и за сделки с GSM-и, компютри и др.

С въвеждането на механизма за обратно начисляване на ДДС очакваме загубите от косвения данък, които годишно са около 1 милиард лв., да намалееят с поне 300 млн. лв., смята зам. финансовият министър Людмила Петкова.

Този механизъм се очаква да действа преди 1 януари 2014 г. Идеята му е да няма раздуване на фактурната стойност на продадените стоки. При ДДС измами от този тип най-често фирма убеждава данъчните, че сделката е станала при висока цена и по нея е внесен 20% ДДС, който държавата трябва да възстанови. Реално обаче данъкът не се внася от доставчика, който пък е фирма фантом. Новият механизъм обезсмисля тези измами, защото самите клиенти превеждат дължимия данък и нямат изгода да надуват цените, обяснява Петкова.

"Поискахме от Европейската комисия да ни позволи прилагането на обратно начисляване още миналата година, но право на дерогация така и не получихме. От 15 август обаче влиза в сила нова директива, която позволява на всяка държава членка да прилага режима до 2018 година, и тъй като не желаем да

губим време, вече сме готови с нужните законодателни промени". Така Петкова отговаря на въпроса защо България не е въвела мярката по-рано.

Зам.-министърът прогнозира, че такава данъчно третиране по силата на новата директива могат да получат още сделките с отпадъци, с мобилни телефони, планшети и компютри, т.е. при всички бързооборотни и скъпи стоки, защото измамите с ДДС чрез надувване на цената се концентрират в тези сектори.

Механизмът задължава всеки производител на зърно с регистрация по ДДС у нас да получава от клиента си само стойността на продадената продукция, без 20% ДДС, които се фактурират при действащия режим в момента. Купувачът ще си самоначислява тези 20% като задължение към държавата и ще отговаря за внасянето им. Ако фирмата, която е доставчик на зърнени и технически култури, е с тази основна дейност, тя ще излиза постоянно на ДДС за възстановяване за платения по-рано косвен данък за горива и материали, обяснява замисълът Петкова.

Според нея това не трябва да е проблем за производителите, защото и в момента те правят основните си разходи месеци преди да реализират реколтата си, и затова и сега данъчният им кредит се възстановява от НАП, вместо да си го прихващат от ДДС, който събират при продажби. В одобрените вече на второ четене в бюджетната комисия промени в Закона за ДДС се предвижда едно изключение от новия режим - само ако регистрирана по ДДС фирма продава на клиент, който не е сред регистрираните. В този случай тя е единственият участник в сделката и затова с издаването на фактурата ще събира както стойността на стоката, която продава, така и 20% ДДС за нея. При износ на стоката търговецът няма право на възстановяване на ДДС, защото тогава ставката е нула.